

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries
and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-
ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

ORDINIS IVRIDICI DECANVS
CHRISTIANVS HARTMANNVS
SAMVEL GATZERT D.

VIRO PRAENOBILISSIMO ET DOCTISSIMO
CASPARO TILMANNO TIL
HILDESIENSI

IN CAMERA IMPERIALI ADVOCATO DESIGNANDO
HONORES DOCTORALES

RITE COLLATOS

PVBlice SIGNIFICAT

ET SIMVL

DE

HERMANNO HASSIAE LANDGRAVI
ARTIVM MAGISTRO ET CANONICO
BREVITER DISSERIT.

G I E S S A E
TYPIS BRAVNIANIS.
C1D1CCCLXXX.

Dignissimi iurium Candidati sollemnia Doctoralia indicaturum cum more maiorum de re aliqua a loco nostro ac fine non aliena paucis praefari oporteat, in seligenda dicendi materia occupato in mentem opportunè venit, Serenissimorum Hassiae Landgrauiorum communem satorem ac patrem, inter caetera laudis aeternae rerumque pace belloque eximie gestarum decora, celebrari quoque ob honores Academicos, quibus fuit exornatus: HERMANNVM puto, ob studiorum, in quae incubuerat, egregiam peritiam eruditionemque praedaram *docti* encomio insignitum, Philippi Magnanimi atauum. Commoda itaque visa est occasio praesens, paulum illustrandi primo *tituli Magisterialis* in Principe nostro naturam ac de habitu deinde eiusdem ad Canonatus in Germania disse- rendi breuiter in vniuersum, quum Canonici etiam dignitate idem eminuerit.

Hermannum Pragae artium liberalium Magistrum fuisse creatum, sequentibus tradit ANONYMVS (1): *Von Landtgraf Herrmann, Magister der freyen Künste. Funcker Ludewig von Hessen hatte auch mit seiner lieben ehlichen Gemahl einen Sohn, der hies Herrmann, den schickte er gehn Prag in Boehmen zur hohen schulen, der studirt also mit seinem gantzen fleis, daß er Magister der freyen Künste ward, dazu war er tugendsam und fromm und ward durch seine Einfalt viel verachtet, das kame ihm hernach zu grossen guthe, als folgen wirdet.*

A 2

Quod

(1) in *Chronico* c. 28. ap. SENKENBERGIVM in *Select. Iur. & Hist.* P. III. p. 350. Natus autem noster a. 1339. l. 40. imperio admo- tus a. 1368. diem supremum obiit 23. Mai. 1413.

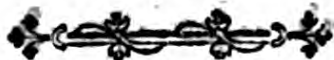

Quod Canonicus Treuirensis & Magdeburgensis fuerit, idem testatur, dum sequentia narrat (2): der Bischoff zu Magdeburg, seines Vaters Bruder, Otto, der nahm ihn zu sich und wolte ihm das Bischofthum zugeeignet haben, auch hatte er eine prebenden zu Trier — & deinde: so haben wir auch neher Erben, einen gebornen natürlichen Herren, eures Bruders Sohn, meinen gnedigen Herrn, Landgraf Herrmann, welcher ein Thumberr zu Trier und Magdeburg ist, aber noch nicht geweiht, daß ihn die Geistlichkeit nicht hindert, den wollen wir als getreue Hessen zum Herren haben &c. Similia referuntur in Chronico Rhythmico apud KVCHENBECKERVM (3).

Landgraf Henrichs Bruder Ludwig,
der sein Wohnung hat zu Nordek,
zur Eh Margreth von Sponheim nahm,
mit ihr ein Sohn Hermann bekam,
und weil er hatt kein Regiment,
so must der Sohn seyn ein Student,
damit er ihn geistlich maecht
und sonst in Landen unterbraecht.
Sein Sohn zu Prag so wohl studirt,
daß er daselbst Magister wird.
Zu Trier und Magdeburg er hatt
jedes Orts ein Canonicat.
Dazu sein Vetter Bischof Ott
zu Magdeburg geholfen hat.

Hermannum Lutetiae Parisiorum quoque studiis operam dedidit
se

- (2) *ibid.* & c. 42. pag. 366. Add. c. 46. p. 368. indes kam Hermann unser Funcker der Landgraf, welcher was Magister der freyen Künste; der entfing das Land als ein rechter Erbe und Herr.
- (3) *Angelekt. Hassiac. Coll. VI. p. 280.* Landgraf Hermann studirt zu Prag und wird Magister. In margine notatum legitur: Etliche setzen, er habe auch zu Paris studirt.

se, quod DILICHII (4) etiam testimonio confirmatur, breuiter commemorat Chronicon Riedeselianum (5): *Landgraf Hermann hat zu Paris und Prag studirt, ist ein Canonicus zu Magdeburg gewesen.* Tandem, ne quid omittam, WINCKELMANNVS de Principe nostro, quae huc faciunt, sequentia litteris consignauit (6): *Weil Landgraf Ludewig an seinem Sohn Herrmann ein fachiges Gedächtniß und guten Verstand bemerkte, ließe er ihn benebst den Sprachen, in Philosophia & Theologia fleißig unterrichten, wird auf der Uniuersität zu Prag, mit hoechster Glückwünschung Kayser Caroli IV. und in vieler vornehmer Boehmischer Herren Gegenwart, Magister der freyen Künsten creiret, nachmals, durch Hülfe seines Vettern, Ottens, Bischofs zu Magdeburg, Domherr daselbst und leztlich, nach Absterben seines Vatern Brudern maennlicher Erben, regierender Fürst des ganzen Hessenlandes.*

Certum itaque est, Hermannum summos in Philosophia honores sumfisse factumque esse liberalium artium Magistrum. Quod si haud expressim traditum legeremus in rerum veterum gestarum monumentis, aut plane foret ignotum, cuiusnam facultatis Laurea academica cinctus fuerit Hassorum Princeps, aut vinceret sententia, Doctoribus Theologiae eundem fuisse adscriptum, utpote vitae ecclesiasticae destinatum. Quamuis enim in aprico sit, Magistri titulum hodie solummodo Philosophorum ordini esse proprium, longe tamen aliam eius rationem pristinis temporibus fuisse perhibent Academiarum annales & chartae antiquae. Primo enim *Magistrorum* nomine ornabantur omnes ii, qui munere docendi artes & scientias publico in scholis atque Academiis fungebantur. Quae significatio quum nec hodie prorsus sit deleta nec singularis quid contineat, in Magisteriis opificiariis adeo adhuc superstes, probationes eam in rem arces-

A 3

fere

(4) in der Hess. Chronik P. II. p. 190.

(5) in KVCHENBECKERI A. H. Coll. III. p. 17.

(6) Hessisch. Chron. P. VI. p. 317.

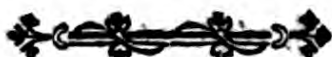

fere non erit opus. Absolute deinde vocabulum *Magistri* positum, Sec. XIII. ac tempore imprimis Innocentii IV., frequentissime notabat eum, qui inter cathedrales Canonicos Scholastici nomine ac dignitate distingui consueverat. Testem appello ALBERTVM KRANTZIVM (7), qui de legato Liuoniensis Episcopi ad Concilium Lugdunense sequentia tradidit memoriae: „*Erat is*
 „*pridem Scholasticus in Ecclesia Bremensi, vir omni litterarum gene-*
 „*re doctissimus: quod illa tempestate, necdum crebrescentibus publicis*
 „*Academiis, apud insignes Ecclesias, qui nunc dure Scholastici, tum*
 „*vocabantur Magistri, docentes in omni litterarum genere, in cun-*
 „*ctis ingenuis & praeclaris artibus.*„ Frequentiori autem loquendi vsu eodem ac sequenti seculo comprobata fuit significatio, qua Candidati honorum Academicorum & Promoti quatuor, quas dicimus, Facultatum, Magistri vocati sunt. Ex Bulla Gregorii Noni Papae, quam Parisiensibus anno tertii decimi saeculi trigesimo primo dedit, manifestum est, tum temporis honores Magisteriales sollemniter in Medico pariter ac Philosophico Ordine conferri Parisiis coepisse. Verba Bullae, quam NAVDAEVS de *Antiquitate scholae Medicae Parisiensis* Dissertationi suae inseruit, haec sunt (8): „*de Physicis autem & Artistis Cancellarius promittet, bona fide examinare Magistros & non nisi dignos*
 „*admittens, repellet indignos.*„ Iurium Doctores extra Italiam Magistrorum nomine venisse, testimonio omni exceptione maiori GVIDONIS PANCIROLLI, rei iuridicae litterariae auctoris fere principis, firmatur (9): „*Iurium interpretes, inquit, quasi docendo*
 „*praeuantes, Antecessores vocabantur, aliquando Doctores; quandoque*
 „*Magistri; aliquando Praeceptores, nonnumquam Professores vel iuris*
 „*interpretes. Caeterum proxima aetate apud Italos Doctores vulgo*
 „*vocabantur in Iure Canonico vel ciuili Lauream adepti: Sed ultra*
 „*montes indistincte omnes Magistri nuncupantur.*„ Quod tandem
 atti-

(7) Lib. VII. Vandal. c. 14.

(8) ap. CONRINGIVM in *Antiquit. Acad. Diff.* III. §. 18. p. 97.

(9) de *Claris Leg. Interpret.* p. 67.

attinet ad supremos Theologiae honores Academicos, tantum abest, ut hi alio sub nomine venerint, ut potius praecipuo quodam iure iisdem Magisterii titulus tributus esse videatur. Non ex iis tantum, quae postea commemorabuntur, haec patient, sed docet etiam exemplum primi omnium, quantum scitur, e Saxonum gente Theologiae Doctoris, *Hugonis* scilicet *Comitis Blankenburgensis* (10). Hic enim, Parisiis in Abbatia S. Victoris regulam S. Augustini professus, ibidem Doctor Theologiae creatus & obtenta dignitate Prioris in Monasterio S. Victoris a. 1142. defunctus, ab ALBERICO in *Chronico* ad a. 1123. absolute tantum *Magister* appellatur (11). Sed ne quidem opus fuisset, singulatim haec recensere, nisi virorum eruditorum observatio, a MENKENIO in *Pr. de dignitate Magistri Lipsiensis* repetita, vocem nempe *Doctoris* saeculo demum XIII. auditam & Magistrorum nomini in Facultatibus superioribus substitui usuque frequentari coeptam, suis adhuc premeretur difficultatibus. Ast iuvat, rei, quam hactenus proposuimus, nunc quoque lucem accendere ex chartis eius aevi Germanicis. Opportune itaque in manus incidit locus coaevi apud SEELENIVM (12), qui facultatem honores summos Academicos, quos OTTOCARVS ab HORNECK, ex more sui temporis, *die Meisterschaft in der Kunst* appellat, impertiendi Erfurto a Pontifice concessam ita describit: *daß die Univerſetas der Papheit zu Erfurt mit des Pawestes Bullen beſteti- get ſey, dat men in allen von Künſten mag Meister maken.* Theo-

(10) Si fidem habemus PAVLO LANGIO in *Chronico Citizenſi* ad a. 1123. apud HENR. MEIBOMIVM *de Hugonis patria* Tom. III. S. R. G. p. 430.

(11) Cf. POL. LYSER *de primis Theologiae Doctoribus e Saxonum gente*, Hugone, Comite Blankenburgensi, Hermannno de Schildis & Thoma, Duce Brunſuiceniſi. (Helmſt. 1720.) p. 8. & I. E. KAPP *de Origine Doctorum Theologiae & Magistrorum artium horumque dignitate* (Lipſ. 1735.) p. 3.

(12) in *Select. litter.* P. IV. p. 141.

Theologiae Doctores vocabantur *Meister der goettlichen List*, ut nouimus ex poemate antiquo nostra aetate typis vulgato, quod *Chrimbildens Rache* inscribitur. Vocabulum enim *List* in bonam partem olim accipi & pro sapientia, arte, scientia, doctrina summi solitum fuisse, inter omnes constat & ne cui mirum videatur epitheton *goettlich*, allegasse sufficiet locum hymni veteris apud LEIBNITIVM (13), qui ita habet: *mit goettlichen Listen waer erfüllet oer Sinn*. Doctores Medicinae appellabat illa aetas *Maister der Arstedic*, id quod pluribus exemplis docuit WOODDIVS (14). *Arst* enim, probante CHYTRAEIO & FRISCHIO, pro *Arzt* erat in vsu. Iurium Doctores ornabantur nomine *der Meister der Rechte* & sexcentis in locis inuenies, eosdem saepe viros mox *Doctorn der kayserlichen Rechte* mox *Maistern der Rechte* semetipsum vocasse. Ne plane desit probatio, testem arcesso scilicet illud notissimum, quo proscindere nobiles olim in Germania solebant Ictos apud WENKERVUM (15): *Ghein Maister der Rechte soll dazu kommen, wente se, wo neen Gebreke is, Gebreke soeken und maken*. Magistri tandem liberalium artium & Philosophiae, qui Doctoris titulum recentioribus demum temporibus acceptum ferunt, nostratibus erant *Maister der freyen Künste der Weisheit, der Philosophy*.

Sed iam interrogare liceat, quid causae fuerit, cur Hermannus Landgravius, illustrissimis natalibus ortus Princeps, honores Academicos tantum suspexerit, ut vel Magisterium artium ambire non sit dedignatus?

Gradum Doctoris in superiori aliqua facultate in Academia adeptos esse subinde Reges, Duces, Principes, aliosque summorum locorum viros, historia & superioris & praesentis saeculi edo-

(13) in *Scriptor. Brunsv.* T. III. p. 151. v. 58.

(14) in *Antiq. Oxon.* L. I. p. 21.

(15) in *Appar. Archiv.* p. 67. & ap. *Perill. BOEHMERVM de iurib. statu mil. pend.* p. 131.

edocet. Georgio I. Britanniarum regi a Cantabrigiensibus Theologis Doctoris Theologiae, Iuris vero a ICTis Oxoniensibus fuit collatus; a quibus ipsis doctoralem quoque iuris honorem accepit Fridericus I. rex Borussorum. In vniuersum vero plures Germaniae Principes commemorant WOODII *Athenae Oxonienses*, quibus Oxonii idem honor exhibitus fuit, quem nostra aetate Goettingensium ICTorum Ordo Duci Noui Castri, Duci Eboracensi & Heroi FERDINANDO, Brunswicensium Duci, concessio iisdem Doctoris diplomate, praestitit. Sed est in propatulo, Doctoralem dignitatem eiusmodi viris non conferri in praemium eruditionis ac legitimae scientiae, sed in documentum reuerentiae & officii, nec accipi, nisi in honorem tribuentis, non vero, ut gloriae aliquid inde accrescat Candidato. Interim morem, laurea academica honoris solummodo causa cingendi quempiam, plane ignorarunt maiores nostri, Landgrauii Hermanni aetate, ut itaque, illam eum virtute atque eruditione sua meruisse, non sine fundamento adfirment Chronicorum, quae supra laudauimus, Scriptores. Tantam nempe stabilitis sec. XIV. per Germaniam variis Academiis honorum Doctoralium fuisse ubique existimationem, ut supremas dignitatis ac potestatis viri ad splendorem natalium illustrium per nobilitatem litterariam exaugendum iis donari studuerint, tum pluribus iam est expositum ab aliis (16), tum, praeter HERMANNVM nostrum, exemplis confirmatur THOMAE Ducis Brunswicensis & IOHANNIS Megapolitani, Theologiae, GEORGII autem Teccensis, Iur. V. Doctoris; RICHWINI Lotharingiae Ducis & GVILIELMI Comitis de EGMONT, artium liberalium Magistrorum; ALBERTI denique, Bauariae Ducis, earumdem

B

(16.) Proxime huc facit, ne alios appellem, HERMANNI KIRCHNERI, Professoris olim Marburgensis celeberrimi, Oratio *de Ducibus, Principibus, Comitibus, Baronibus ac Nobilibus Germaniae, qui superioribus abhinc sexcentis annis Doctores & Magistri publice in Academiis promoti*, Marbutgi d. 18. Dec. 1606. habita typisque vulgata 1608. 4.

dem Baccalaurei. Quod autem Magisterium Philosophicum, non vero facultatis Theologicae vel alius e superioribus, quas vocant, Doctoratum impetrauerit Hermannus, de eo ita mihi quidem videtur.

Academia Pragensis ab Imper. Carolo IV., quo praesentibus ibidem & applaudente Princeps noster actu publico & sollemni laurea fuit insignitus, a. 1360. & quidem, uti constat, ad normam Parisiensis est instituta. Iam vero Facultas artium Parisiensis non tantum reliquis fuit antiquior, sed dignitate etiam ac praerogatiuis Theologorum, Iuristarum ac Medicorum ordinibus adeo multum anteposita, ut vel hodie sola admitti soleat ad munus Rectoris & Praeclarae facultatis elogio superbiat. Testem allego, ne alios commemorem, GE. WALLINVM, Suecum (17), qui de recentissimo eius statu sequentia tradidit memoriae anno huius saeculi vigesimo primo & secundo: „Prima, inquit, & antiquissima est liberalium artium facultas, comprehendens Philosophiam, Rhetoricam, Poesin, Latinae & Graecae linguae rudimenta. Haec iterum in quatuor Nationes distribuitur, ubi obseruanda Epitheta I. honoranda Gallorum, II. fidelissima Piccardorum, III. veneranda Normannorum, IV. constantissima Germanorum. Coepit haec Natio, cum distinctio a. 1250. obiterque notandum est, Anglos quartum olim constituisse ordinem, sed ob continua bella, quibus in se inuicem, procedente tempore, saeuierunt vicinae istae gentes, in illorum locum & priuilegia tandem successisse Germanos. Habet unaquaqueque natio suum Curatorem, reliquae vero facultates, non nisi singulae, suum Decanum; magna utique praerogatiua, qua Theologos, Iuristas & Medicos superant Philosophi, ut taceam, in eo multum versari dignitatis, quod primo semper loco nominetur eorum Facultas. Sed maior adhuc multis numeris haec est, quod reliquis nunquam pateat ad Magistratus honores & fasces Academicos aditus, quasi ad perpetua obsequia natis. Etenim si eligendus est Vniuersi-
sitatis

(17) in *Laetitia Parisiorum erudita* (Norimb. 1722. 8.) p. 85. Conferat KAPPIVS c. l. p. 7.

„sitatis Rector, id quod solet post anni decursum plerumque fieri,
„solis artium liberalium Magistris ad istud fastigium adspirare licet.
„Dixi fastigium, & quidem sine dubio ingens; cui vel ipsa Cardi-
„nalitia maiestas (quidni liceat ita loqui, cum sint Regibus pares
„creati?) sese submittit, dum in actibus sollemnioribus Archiepisco-
„pum Parisiensem, Cardinalem Noallium, & aetate & munere &
„purpura venerandum, Rectori semita sedeque cedere conspiciamus.
„Quod ad Tribunal academicum attinet, primis quibusque diebus
„Sabbati singulorum mensium, nisi subiti casus frequentiora postulant
„consilia, in aedibus Rectoris conuenitur. Assessores sunt trium fa-
„cultatum Decani & IV. Nationum Curatores, una cum Syndico,
„Secretario & Quaestore. Quodsi grauiiores suboriantur casus, senten-
„tia Academica ad Parlamentum defertur., Haec Wallinus. Ne-
que igitur, rebus ita se habentibus, mirum cuiquam videbitur,
Magistri liberalium artium titulum caeterarum facultatum ma-
gisterio longe quoque antecelluisse. Tantum abest, vt haec, li-
cet a recentiorum saeculorum moribus omnino aliena (18), ve-
teris aevi testimoniis repugnent, vt potius extra omnem dubita-
tionis aleam collocatum sit, a saeculo inde duodecimo istam Ma-
gisterii artium praecminentiam continuo vsu viguisse vsque ad ea
tempora, quibus Germania Academiis, quatuor facultatibus ad mo-
dum hodiernum quoad ordinem inter se distinctis, vti coepit. Ne-
mo melius CAES. EGASSIO BVLAEO (19) illustrauit insignem eius titu-
li auctoritatem, cuius verba, quum inprimis huc faciant, refer-
re non piget. „Reuera, inquit, non parum promouerunt saeculo

B 2

„duo-

- (18) Hermanni titulum academicum hostibus eius irrisionis ansam
praebuisse, docent sequentia in Chron. Hass. Rhythm. c. l. p. 283.

Landgraf Herrmann viel Hohn und Spott
von den Sternern erlitten hat,
den bloeden Hessen sprachen die
und Baccalaureum wollten sie
Reyssig machen &c.

- (19) in Historia Vniuersitatis Parisiensis T. II. p. 367.

„duodecimo studia litterarum quatuor Reges, LVDOVICVS Crassus
 „LVDOVICVS Iunior, eius filius PHILIPPVS AVGVSTVS sub finem sae-
 „culi, HENRICVS II. Anglorum Rex. Item THEOBALDVS, Cam-
 „paniae Comes, HENRICVS eius filius, & GVILIELMVS Archiepisco-
 „pus Senonensis, deinde Remensis, postremo Cardinalis, eiusdem Theo-
 „baldi filius. Inter Pontifices, EVGENIVS II. ADRIANVS II. ALE-
 „XANDER III. VRBANVS III. CLEMENS III. INNOCENTIVS III. o-
 „mnes viri litterati & litteratorum amantissimi. Sub quibus Prin-
 „cipibus & Pontificibus tanto honori ducebatur aliquid scire, vt ne-
 „mo gradum aliquem aut dignitatem consequi soleret, qui scholas
 „non rexisset, aut in consortium Magistrorum Parisiensium admis-
 „sus non fuisset. Itaque ipsi etiam Magnates non modo non erube-
 „scebant Magistri nomen assumere, quin imo suis omnibus titulis
 „praeponere affectabant: vt legimus apud Stephanum Tornacensem
 „Epist. 128. ad Magistrum Meliorem Cardinalem; Ep. 50. ad M.
 „Petrum Tusculanum Episcopum, qui Meldensis quoque Episcopus &
 „Cardinalis fuit titulo S. Chrysogoni; Ep. 35. ad M. Robertum,
 „in Curia Regia potentissimum. Similiter apud Ioannem Sarisberien-
 „sem & Petrum Blesensem Epistolas plurimas legimus datas Magistris
 „Parisiensibus, viris illustribus: M. Viuiano Cardinali, M. Girardo
 „Puellae, M. Gualtero de Insulis, M. Radulfo Lexouienfi, M. Guilielmo
 „Blesensi, Abbati Mariacensi, M. Alexandro Monacho; vt nihil dicamus
 „de M. Iosleno Episcopo Sueffionensi, M. Hugone de Campo Florido, Re-
 „gis Cancellario M. Petro Lombardo Episcopo Parisiensi, M. Gualtero
 „de Mauritania, Episcopo Laudunensi & aliis., Haecenus BV-
 „LAEVS, quem de Magistris artium loqui, non vero de Magistris
 Theologiae, recte iam censuit KAPPIVS c. l. p. 6. siquidem Ma-
 gistri artium scholas rexerunt solique consortium Parisiis tunc ha-
 buerunt. Ex his vero ratio promanat, cur, probante eodem, Gradus
 Magisterii a sequentis aevi scriptoribus, praecipue saeculi XIII., tan-
 toper extollitur. Vocatur enim *Magistratus excellentia, perfectio-*
nis gradus, Magisterii elatio, summa promotio, Magistralis nominis
dignitas, venerabilis Magistrorum maiestas, pulchrae denominationis

imperium, i. e. vt commentatur S. Thomas, gradus atque titulus Magistralis.

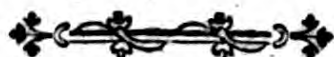
Tuto ex his omnibus concludi posse videtur, Hermannum, qui in Academia Parisina scientiarum liberalium ac Theologiae studiis incumbens excelsam Magistrorum artium dignitatem proprius cognorat, in Pragensi, ad Parisinae imaginem efformata, Theologicae facultatis honores Academicos Magisteriali artium titulo haud plane immerito postposuisse. Nec vero hoc loco silentio praetereunda est laus praecipua, quae Landgrauio nostro debetur, a nemine Historiae patriae scriptorum adhuc commemorata, quod nempe, si primus omnium, quod vero admodum videtur simile, (nullibi enim fit mentio viri principis ante Hermannum Pragae titulo academico decorati, inaugurationem vero eius in primos Academiae annos incidisse, aetas Landgrauii ipsa patefacit) certe inter primos Germaniae Principes fuerit, qui in Academia Germanica lauream acquisiuisse leguntur. Constans enim est virorum doctorum sententia, sub Carolo IV. demum, erecta primum intra fines Imperii & Viennae & Pragae Vniuersitate litteraria, gradus academicos in Germania ipsa coepisse distribui: quos antea aluerit, Doctores ex Italia, Magistros ex Gallia potissimum accepisse.

Quaestio vnica superest, anne forte Hermannus Magisterium ambiendo rationem habuerit Canonicalis muneris, quo in Ecclesiis Cathedralibus, Treuirensi & Magdeburgensi, functus postea esse dicitur. Id quod negandum esse censeo. Primo enim Leges atque Statuta, quae Promotos in obtinendis beneficiis ecclesiasticis aequant nobilibus aut graduatum, vt vocant, praeferunt non graduato in collatione Canoniciatum, ad tempora Magisterii Hermannno concessi parum adscendunt; deinde non pertinent ad personas e superiori nobilitate ortas. Nisi putes, cum in finem his etiam dignitate academica opus fuisse, vt honorifico Promouentium iudicio iam pollentes, liberarentur ab emancipatione desiderata alias a nouitiis ad edenda specimina doctrinae

& profectuum. Sed ipsa illa Constitutio, qua Cardinalis Brada, legatus a latere Martini V. per Germaniam, a. 1422. *Magistros & Licentiatos in sacra pagina, Doctores & Licentiatos iure Canonico & Ciuili* a cura ipsius Scholastici liberos esse, & que emancipatos decreuit (20), rursus Hermannii aetate est inferior. Dignum interim est obseruatu, ex eo tempore, quod Promoti in Academiis beneficiorum ecclesiasticorum, aequae nobilibus parentibus editi, capaces haberi coeperunt, Magistri liberalium artium titulum a pristino honoris culmine iam prope fuisse deiectum. In Statutis enim quam plurimis nominati tantum mentio iniicitur Magistrorum Theologiae & iuris Doctorum ac Licentiatorum. Rarius iam commemoratos inuenies Medicinae Doctores, cuius rei ratio ab antiqua Ecclesiarum lege arcessenda est, quae Clericis, ne rem medicam tractent, seu iniunxit. Exemplum PETRI AICHSPALTERI, qui ex Medico cretus est Archiepiscopus Moguntinus, & DIETERICI de GOECKI *Magistri Medicinae*, Misnensium Episcopi, vix aliud habet simile. Philosophiae Doctorum artiumue liberalium Magistrorum nomina inter admittendos ad Canonicatum munera Candidatuspian fere occurrunt. Praeterit tacite eosdem Concilium Tridentinum, dum Sess. XXIV. c. 12. dimidiam Canonicatum partem *Magistris, Doctoribus vel etiam Licentiatis in Theologia iure Canonico*, ubi id fieri commode posset, conferendam praecipit. Sola Concordata Nationis Germanicae, cum Martini V. Pontifice a. 1418. inita, illis quidem fauent, sed exiguum simul, vt, impetrata laurea magisteriali, per integrum deinceps quinquennium Theologiae aut Iuri operam dent in Academia aliqua. Verba haec sunt: „*Deinceps in Metropolitanis & Cathedralibus ecclesiis Nationis Germanicae sexta pars Canonicatum praebendarum sit pro Doctoribus aut Licentiatis in sacra pagina, & altero Iurium, vel in Theologia bachalaureis formatis, aut mag*”

(20) ap. LVDEWIGIUM Rel. MSC. T. XI. p. 398.

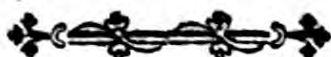

„*stris in medicina, qui per biennium, seu* magistris in artibus, qui „*per quinquennium post magisterium, in Theologia aut altero „iurium studuerunt in studio generali.*„ Recte proinde docuit b. BVDERVS (21), Magistris artium hodie locum non esse inter Canonicos.

Sed abrumpendum est filum & ad ea transeundum, quorum causa qualiacumque haec praemisi. Adiit nempe precibus Ordinem nostrum Candidatus honorum Doctoralium, si quis vnquam, dignissimus laureamque a nobis in praemium scientiae legitimae atque eruditionis suae modeste petiit, postquam de vitae studiorumque cursu laudabili sequentem in modum nos certiores reddiderat :

Sum Saxo inferior, natus Hildesii die nona mensis Maii anno millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto. Exinde, quo mihi parens, & religio nomen dedit, condicor CASPAR TILMANNVS TILS. Pater PHILIPPVS ANTONIVS TILS iam quatuordecim annis fato functus, fuit principi episcopo hildesiensi a consiliis aulae & regiminis, assessor iudicii aulici, & Syndicus reuerendissimi Capituli ecclesiae cathedralis hildesiensis. Mater erat nata FRANCISCA HANSEN, satrapae hildesiensis filia, quae eo, cum vix mihi vitam communicasset, momento expirauit. Elementis fidei, morum ac studiorum initiatus decennis Seminario pontificio, quod Fuldae tum temporis P. P. S. I. directioni suberat, commissus sum; absolutis ibidem per quinquennium inferioribus, biennio philosophicis Scientiis in monasterio Benedictinorum anglicano dioeceseos hildesiensis Lamspring nuncupato operam nauaui. Ita ad sublimiora praeparatum vicinitas academiae Georgiae Augustae me Goettingam vocauit, ubi fere per quadriennium vniuersam Iurisprudentiam tam theoretice, quam practice ductu summi nominis Virorum Boehmeri, Pütteri, Meisteri, Becmanni, Selchouii, Claprothii, atque alia, quae nosse interest, egregie tradita accepi. In patriam redux praestita ex actis relatione, praeuioque riguroso examine numero aduocatorum regi-

(21) in Diff. de iure Doctorum ad Canonicatus §. 17.

regiminis hildesienfis adscriptus fui. Integro iam anno & dimidia tritura forenfis me occupauerat, cum subiret animo, Wetzlar accuratorem conftituti ibidem archidicasterii notitiam petere; nu annus & ultra eft, ex quo eo in loco commoror. Priori femef theoriam proceffus imperii menti reuocare, eamque in praxin cam valem, normam praefcribente viro omni eruditione clariffimo Con liario Haas, deducere ftudui; pofteriori femeftri clementiffimo indu tu aditum ad Acta gratiofi domini Affefforis ab Albini iunior maximo mihi commodo patefactum tamdiu profecutus fum, don oblata Camerae humillima Supplica pro receptione in Numerum a uocatorum Cameralium vltiores progreffus, quos facere anim erat, fifteret. Nunc, cum peracto generali examine iam specim mihi iniunctum fummo tribunali diiudicandum obtulerim, ad Vos me conuerto enixe flagitans, vt probata, quam a me exigitis, i rium peritia, benigniffime velitis fummos honores academicos mi omnino neceffarios impertiri.

Annuimus voto Viri & morum fnauitate & litterarum cognitione com mendatiffimi diemque examinis, quod vocant, praefituimus, in qu non folum textus ex vtroque iure propofitos fagaci iudicio egreg enucleauit, fed etiam in quaeflionibus difcutiendis non mediocri tu theoriae tum praxeos iuridicae fe pollere habitu comprobauit abund Admiffus deinde ad Cathedram publicam, ad d XXVIII. Nou. ex follemni ritu & cum laude *Positiones ex vniuerfo iure*, in vicem Di putationis fuper *Vfu Conftitutionis de Pignorationibus* mox fecutura feliciter defendit, quibus peractis honores Doctores, quos mere ambierat, in ipfum eodem die contuli.

In cuius rei a me geftae fidem hoc documentum publici iuris ei iubeo ac fimul, quod MAGNIFICVS ACADEMIAE RECTOR, PERILL STRIS ET MAGNIFICVS ACADEMIAE PROCANCELLARIVS, ILLVSTRIS MVVS COMES, RELIQVI PROFESSORES AC PROCERES REIPVBLICAE TV LITTERARIAE TVM CIVILIS OMNIVM ORDINVM CELEBERRIMI, NI NON COMMILITONES GENEROSISSIMI AC PRAENOBILISSIMI actu difp tatorio interefle benigne voluerint, gratum me profiteor atque obftrictum.

P. P. In Academia Ludouiciana fub Sigillo Ordinis Iuridici prid. Cal. Decembr. C1812CCLXXX.

(L. S.)